

Nakon bankrota početkom stoljeća argentinski narod je prošao vrlo teška vremena. Najvjerniji učenik MMF-a, do bankrota, „promjenio je ploču“ tako da je napustio neoliberalizam i intervencionistički pristupio saniranju posrnulog gospodarstva. Prošle je godine argentinsko gospodarstvo ostvarilo rast od zadivljujućih 7,3% i vanjskotrgovinskim suficitom od 11 milijardi dolara. Ove godine, kada mnoge zemlje muku muče da održe prošlogodišnju razinu privredne aktivnosti, predviđa se rast od 4%. Proračun je gotovo uravnotežen. To je danas Argentina. Nije to razlog slavi. Razlog općeg nacionalnog slavlja je nacionalizacija nacionalne naftne kompanije čiji su vlasnici Španjolci (51%). Predsjednica Argentine, Cristina Kirchner, je tako onemogućila kineze da prezumu argentinsku naftnu kompaniju.

Argentina je liječila svoje rane u vrijeme kada je u svjetskom gospodarstvu vladao boom i kada su se mnoge zemlje, zbog niskih kamatnih stopa, sustavno zaduživale i tako pokrivale svoje vanjskotrgovinske, platnobilančne i proračunske deficite. Polazeći od nacionalnih ciljeva Argentina je sustavno djelovala kako bi premostila destrukciju nacionalnog gospodarstva koji se je zbio u vrijeme neoliberalističke filozofije koja je vladala cijelim svijetom. Svijet je nastavio provoditi ekonomsku politiku na neoliberalističkim osnovama, a Argentina je izvršila snažan zaokret. Čitaoci ovih stranica mogli su pred desetak godina na ovim stranicama pročitati komentare koje sam tada iznio glede stanja i perspektive argentinskog gospodarstva. Tada sam ustvrdio da nije primjerena usporedba Hrvatske s Argentinom. Danas je tada osporavana moja tvrdnja svima jasna.

Odvajanje realnog dijela gospodarstva od financijskog rezultiralo je većom ranjinovšću svakog nacionalnog gospodarstva. Krize s kraja prošlog stoljeća i ova današnja svoje ishodište ima u financijskoj krizi. Samo da podsjetim na krizu iz 98. godine prošlog stoljeća kada je osnovni zadatak MMF-a bio da sačuva interese vjerovnika što je rezultiralo slomom gospodarstava u jugoistočnoj aziji. Liberalizacija kapitalnih tokova, u kojem je špekulativni kapital dominirajući, može imati i ima učinak tsunamija. Današnja kriza eurozone je bankarska kriza ma koliko mi šutjeli o tome.

Jedan takav tsunami imamo danas u španjolskom gospodarstvu. Danas je Španjolska najranjiviji dio eurozone. U dobra vremena gospodarska aktivnost španjolskog gospodarstva bila je zadivljujuća. Geografski položaj i višak kapitala rezultirao je betonizacijom španjolske obale. Ustrajni deficiti lako su bili pokriveni uz niske kamatne stope i, u tom i takvim uvjetima, sve je izgledalo da će Španjolska postati svjetski igrač. Kriza je srušila bajkovitu priču i

Španjolska danas ima najveću nezaposlenost pri čemu gotovo polovina mladih nije u stanju naći zaposlenje. Rasprodaja, nužni korak u neoliberalističkoj filozofiji, postaje dio „Stabilizacijskog programa“, kako bi se vjerovnici uvjerali da zemlja ima dovoljno resursa i odlučnosti da premosti ovu krizu. Za sada očekivanja „gledano iz vana“ nisu ružičasta. Ovo tim više ako se ima u vidu da je eurozona postala predvodnica, perjanica, neoliberalističke filozofije.

Kina iam velikih problema sa suficitom na tekućem računu platne bilance. Kini nedostaje prostora da primjereno investira svoje suficite. Mnoge zemlje, s pravom, su zabrinute glede kineske ekspanzije. Kina je tako postala podrška dolaru i euru bez koje bi ove valute imale daleko veće probleme od postojećih. Ipak, podrška putem kupovanja dolarskih i euroobveznica nije dostatna da zadovolji kineske apetite. Kina želi izvršiti preraspodjelu svjetskog gospodarstva. Ona to čini na svim kontinentima gdje je to moguće. Kineska naftna industija ima velikih interesa u Južnoj Americi. Kina je željela iskoristiti moguću priliku da preuzem od španjolaca kontrolu nad argentinskom kompanijom. Sada nacionalizacija argentinske naftne industrije izazvala je negodovanje kako u Kini tako i Španjolskoj. Izmjenjene su prikrivene i neprikrivene prijetnje. Argentinska predsjednica nije se dala uplašiti. Naftna industrija je nacionalizirana španjoci će biti isplaćeni, a kinezi će se prilagoditi i čekati novu priliku.

Istovremeno hrvatska naftna kompanija je „kamen spoticanja“ dviju susjednih zemalja. U Hrvatskoj nije smanjena bol od vremena kada je INA prodana mađarima. Na ovim sam stranicama u to vrijeme pisao i apelirao na tadašnju vlast da ne prodaje INA-u. Zbog prodaje INA-e organizirao sam, u to vrijeme, okrugli stol u Novinarskom domu. Jasno - nisam uspio. Umjesto da preispitamo svoju ekonomsku politiku i da krenemo novim putem mi nastavljamo u duhu neoliberalizma usprkos dnevnom povećanju nezaposlenosti.